

Mechelen, februari 2025

Ingediend via www.omgevingsloket.be

Ter info bezorgd aan: Stad Mechelen, College van burgemeester en schepenen Van en te Mechelen

Betreft: bezwaarschrift openbaar onderzoek bouw en exploitatie van windturbine door Ecopower (Windproject Mechelen Noord , referentie 2024081975)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij wenst Natuurpunt Mechels Rivierengebied zijn bezorgdheid te uiten over de aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van een windturbine in industriezone Mechelen-Noord. In een latere ontwikkeling zou deze windmolen bovendien kunnen worden uitgebreid met nog twee extra turbines.

Natuurpunt Mechels Rivierengebied wil benadrukken niet tegen windturbines te zijn. We zijn echter van oordeel dat dergelijke windturbines er enkel kunnen komen na het uitvoeren van een uitgebreide natuurtoets van de ruime omgeving. Op basis van verschillende elementen, merken we echter dat de studie zoals ze voorlopig uitgevoerd is, ontoereikend is. Specifiek gaat het hierbij over de impact op trekvogels en vleermuizen.

Binnen de regio Mechelen zijn we met onze afdeling Mechels Rivierengebied een van de trekkende partners binnen het het Natuurpark Rivierenland, samen met Stad Mechelen en het Agentschap voor Natuur en Bos. Een belangrijke doelstelling hier is om het versnipperde landschap terug te verbinden. Een belangrijke corridor zijn uiteraard onze rivieren. Omdat de inplanting van dit project, voorzien is op de site van VMM, vlakbij de Dijle en Vrouwvliet, en vlakbij de natuurreserveaten en VEN gebieden Den Battelaer, GGG Zennegat en GGG Battenbroek, baart dit project ons zorgen.

Windenergie-installaties plaatsen kan voor ons alleen wanneer er kan worden aangetoond dat de impact op biodiversiteit beperkt blijft tot een absoluut minimum of een accidenteel slachtoffer. Hernieuwbare energie is broodnodig, maar projecten mogen echter nooit ten koste gaan van de aanwezige soorten en de biodiversiteit.

Op woensdag 22 januari 2025 heeft Natuurpunt Mechels Rivierengebied dit project besproken met Ecopower.

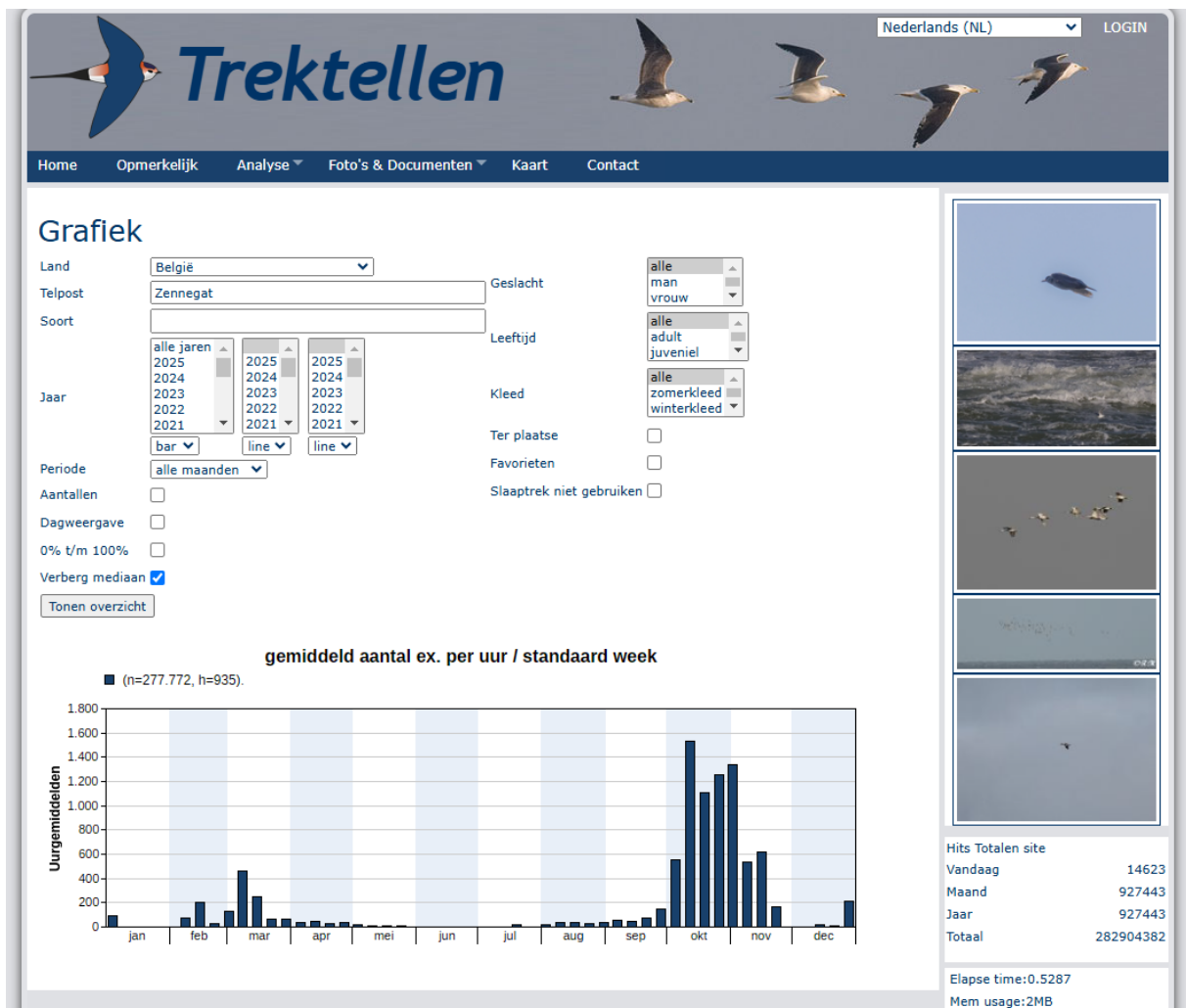
De studie rond vogeltrek werd uitgevoerd door studiebureau Arcadis, tussen 16 november 2023 en 20 maart 2024. De meest getelde soorten zijn meeuwen, eenden en ganzen. Dit klopt en is normaal voor desbetreffende periode. De acties voorgesteld door Ecopower voor deze periode, zijn vooral gericht op de foeragerende meeuwen. Hierbij merken we op dat er een foutieve berekening is toegepast wanneer de leidraad van het INBO er op nagekeken wordt¹. Zo wordt in de leidraad aangegeven dat voor bijkomende sterfte de totale (geschatte) populatie beschouwd moet worden, waarbij hier enkel de passanten beschouwd worden. Dit zorgt voor een bijkomende onzekerheid, waarbij het mogelijk is dat de drempelwaarde van 1% impact op de populatie in het slechtste geval wel overschreden wordt, wat

¹ Everaert, J. (2015): Effecten van windturbines op vogels en vleermuizen in Vlaanderen: Leidraad voor risicoanalyse en monitoring. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2015 (INBO.R.2015.6498022). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

voor het huidige onderzoek niet het geval is. Dit moet gecorrigeerd worden, om zeker te zijn dat voldoende milderende maatregelen genomen worden. Daarnaast worden andere vogels amper beschouwd. Deze soorten, zoals ganzen, reigers en andere soorten vliegen meer gespreid over de dag. Cf. de leidraad van het INBO (p. 26), kan het aangewezen zijn om ook overdag te tellen, zeker wanneer getijdetrek plaatsvindt. Gezien de nabijheid van de Dijle en de overstromingsgebieden, kan aangenomen worden dat dit laatste het geval is. Dit zorgt voor een bijkomende onzekerheid die niet onderzocht is in het kader van de Natuurtoets. Als laatste moet er volgens de leidraad geteld worden tot minstens 2u, idealiter 3 à 4u na zonsondergang. Er is in deze studie tot uiterlijk 1,5u na zonsondergang geteld, wat opnieuw voor onzekerheid zorgt.

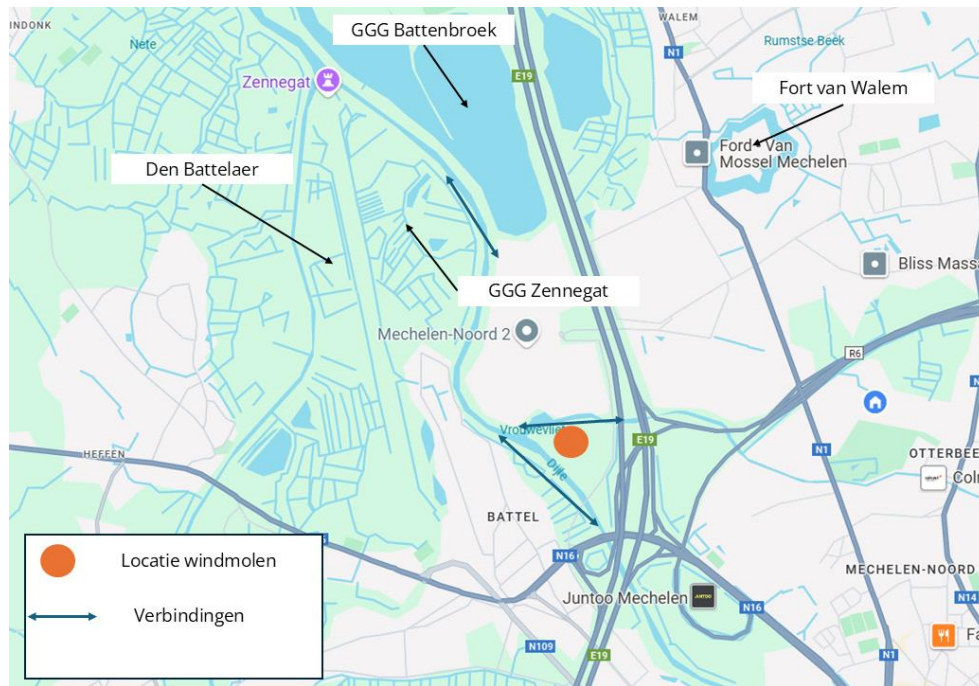
Een belangrijk gebrek van deze uitgevoerde studie vormen de gegevens van de voor- en najaarstrek van de vogels in de omgeving. De periode van deze trek valt voor een groot deel buiten de data van de uitgevoerde studie (zie de uitgevoerde Natuurtoets) en de mogelijke impact van de windmolen wordt zelfs niet besproken. De jarenlange trektellingen ter hoogte van het vlakbij gelegen Zennegat bevestigen nochtans een uitgebreide vogeltrek van verschillende soorten (zangvogels, roofvogels, ooievaars, reigers, steltlopers...) ter hoogte van de bedding van de Dijle en boven Mechelen-Noord.

Zie ook www.waarnemingen.be, www.trektellen.nl en [onderstaande grafiek](#).

Het is voor NP dan ook een vereiste dat op de voorgestelde locatie tijdens deze periode ook trektellingen worden uitgevoerd, aangezien het geweten is dat trekvogels de rivieren volgen als natuurlijke corridor.

De nabijgelegen Natuurgebieden Den Battelaer, GGG Zennegat en GGG Battenbroek (zie figuur) zijn de laatste jaren geëvolueerd tot trekpleisters voor broed- en trekvogels. Het verwijzen naar oude studies, zoals de Vlaamse risicoatlas voor vogels en vleermuizen van 2015, is daarom ook niet aangewezen en cijfers kunnen verouderd zijn.

De tellingen op de projectlocatie moeten naar onze mening uitgevoerd worden over het ganse jaar, met nadruk op de piekperiode voorjaarstrek tussen midden maart en midden mei, alsook de piek van najaarstrek tussen midden augustus en midden november. Aangezien een deel van de trekperiode kleine zangvogels betreft, die 's nachts trekken, dient hiervoor met aangepaste apparatuur te worden gemeten. Deze vogels vliegen op hoogte tussen 0 en 500m.

De uitgevoerde studie is voor ons ontoereikend, gezien het de hiervoor vermelde elementen niet omvat. Door Ecopower werd tijdens het overleg met Natuurpunt Mechels Rivierengebied, een postinventarisatie van dode slachtoffers voorgesteld. Omdat de locatie tegen Dijle gelegen is en er ook veel predatoren in de omgeving aanwezig zijn, is dit voor NP geen objectieve inventarisatie.

We stellen ons bovendien ook de vraag hoe Ecopower gerichte acties kan aansturen. De vogeltrek geschiedt volgens lokale pieken. Het aansturen van een stopstandmechanisme lijkt ons niet realiseerbaar, en daarnaast stellen we de vraag hoe dit mechanisme opgevolgd en gecontroleerd kan worden.

Het naburige Fort van Walem huist een grote kolonie vleermuizen. Vleermuizen kiezen ongeschonden, weinig verlichte zones met weinig hindernissen maar wel goede oriëntatiepunten zoals kleine landschapselementen, bosjes, waterwegen om van de ene plek naar de andere te vliegen. De Dijle en

Vrouwvliet zijn voor vleermuizen also interessante natuurverbindingen. Ook deze dieren werden tijdens dezelfde periode gemonitord door studie bureau Arcadis. De getelde aantallen waren vrij laag. NP haalde aan dat een telling van vleermuizen zeer moeilijk is. Veel soorten reageren niet altijd op apparatuur of moeten echt dichtbij komen. Door Ecopower wordt een postinventarisatie van dode slachtoffers voorgesteld tijdens het overleg. Om dezelfde reden als bij de voorgestelde postinventarisatie van trekvogels, kunnen we hiermee niet akkoord gaan. Ook uit NP zijn bezorgdheid over het feit dat na toekomstige bosontwikkeling in de GGG's bepaalde soorten watervleermuizen in aantal sterk kunnen toenemen met ook daarmee samenhangend een negatieve impact door de windmolen.

Uiteindelijk kunnen we het belang van de rivieren als natuurverbindingen voor ook andere vliegende dieren als vlinders, insecten,... aanhalen, waarbij een windmolen vlakbij een rivier een negatieve impact zal hebben op ook deze soorten.

Conclusie

Het inplanten van een windmolen, aansluitende bij een belangrijke natuurverbinding, voor diverse vliegende diersoorten zoals vogels en vleermuizen, namelijk de Dijle en bovendien op een korte afstand van belangrijke VEN-gebieden, namelijk Den Battelaer, GGG Zennegat en GGG Battenbroek en Fort van Walem (tevens Natura2000-gebied), die de laatste jaren geëvolueerd zijn tot trekpleisters voor vogels en vleermuizen, kunnen wij niet akkoord mee gaan.

Een aantal zaken zijn onvoldoende onderzocht, meer bepaald de monitoring van de piek van vogeltrek is niet meegenomen in de studie.

Het is volgens ons ook technisch onmogelijk om de windmolen uit te schakelen telkens als vogels en vleermuizen hier passeren. Het uitschakelen maakt de windturbines tevens een pak minder rendabel.

We bevinden ons op de aangevraagde locatie vlakbij het hart van het Mechels Rivierengebied, waar we de laatste jaren veel inspanningen hebben geleverd in opbouw tot een kwaliteitsvolle natuur. Deze gebieden zouden bij een nieuwe evaluatie perfect voldoen om in aanmerking te komen als EU-Vogelrichtlijngebied. Het lijkt ons dan ook onverantwoord om juist hier windturbines te gaan inplanten. Zeker naar de biodiversiteit toe zijn er veel interessantere gebieden, met minder negatieve impact op de biodiversiteit.

We vragen dan ook om de omgevingsvergunning voor deze windturbine te weigeren omdat deze onverenigbaar is met het belang van de Dijle als natuurverbinding en de impact op de nabijgelegen VEN gebieden.

De omgevingsvergunning doorstaat volgens Natuurpunt Mechels Rivierengebied also de natuurtoets niet. De vergunning voor het bouwen van een windturbine dient dan ook geweigerd te worden volgens Natuurpunt Mechels Rivierengebied.

Mochten uit bijkomend onderzoek voldoende nieuwe gegevens komen die aangeven dat een windmolen op deze locatie mogelijk is zonder of met een beperkte impact op biodiversiteit, dan kunnen we onze mening herzien. Zoals aangegeven volstaan de tot nu toe voorziene gegevens hiervoor echter niet. Zelfs in dat geval, willen we er naar streven om de impact op biodiversiteit beperkt te houden en op te volgen. Dit betekent dat er dan bijkomende metingen uitgevoerd moeten worden (volgens dezelfde methodieken als de reeds uitgevoerde metingen), om de situatie op te volgen. Als hierbij blijkt dat er een significante impact op de biodiversiteit is, dan zijn compensaties (bv. In de vorm van bijkomend natuurherstel in de omgeving) nodig, om zo finaal een geen impact of zelfs een positieve impact op biodiversiteit te hebben.